

Codex Alimentarius

geeft vorm en inhoud aan wereldwijd voedselveiligheidsbeleid

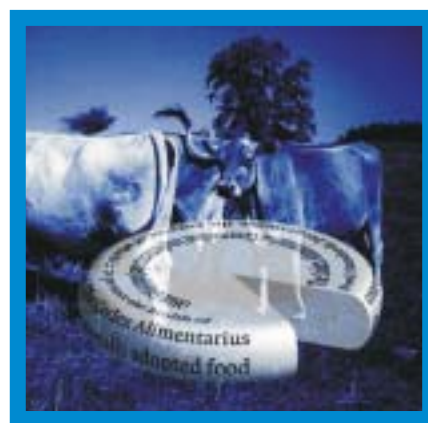
De Codex Alimentarius speelt een belangrijke rol in het wereldwijd uniformeren van de voedingsmiddelenwetgeving, vooral op het gebied van voedselveiligheid. Naast de bescherming van consumenten heeft deze VN-organisatie als doel de eerlijkheid in handel te bevorderen en wereldwijd geaccepteerde normen en richtlijnen te ontwikkelen. Nederland heeft zich in de afgelopen 20 jaar ontwikkeld tot de derde agrarische handelsnatie ter wereld en heeft daarom grote belangen bij internationaal geharmoniseerde standaarden.

De Codex Alimentarius (Latijn voor 'voedingsmiddelenafspraken') Commissie is in 1962 opgericht door twee VN-organisaties: de *Food and Agricultural Organisation* (FAO) en de *World Health Organisation* (WHO). De normen van de Codex zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en risico-analyse. De FAO en WHO organiseren daarom regelmatig bijeenkomsten voor onafhankelijke deskundigen uit de internationale onderzoekswereld om wetenschappelijk advies uit te brengen over voorgenomen levensmiddelenstandaarden. Met de oprichting van de *World Trade Organisation* (WTO) in 1995 kre-

gen Codex-normen een legale status. WTO hanteert Codex-standaarden als belangrijkste norm voor de internationale handel. De Codex telt momenteel 171 landen als lid en representeert hiermee circa 98% van de wereldbevolking. De laatste jaren is een toename zichtbaar in de betrokkenheid bij het Codex-werk van de *emerging economies* zoals China, India, Brazilië en Argentinië en van ontwikkelingslanden.

Harmonisatieproces

De Europese Unie is sinds begin 2004 volwaardig lid van de Codex. Een delegatie van de EU treedt in veel gevallen op als woordvoerder van de EU-landen. Elke EU-lidstaat kan ook afzonderlijk spreken en nationale standpunten naar voren brengen ten aanzien van niet-geharmoniseerde onderwerpen. De standaarden en richtlijnen van de Codex Alimentarius hebben grote invloed op de vorm en inhoud van het Europese voedselveiligheidsbeleid. Denk maar aan het systeem van *Hazard Analysis of Critical Control Points* (HACCP), dat nu wereldwijd wordt toegepast. De Codex heeft voedselveiligheidsrisico's verminderd, eenduidige procedures ontwikkeld en de transparantie rond voed-

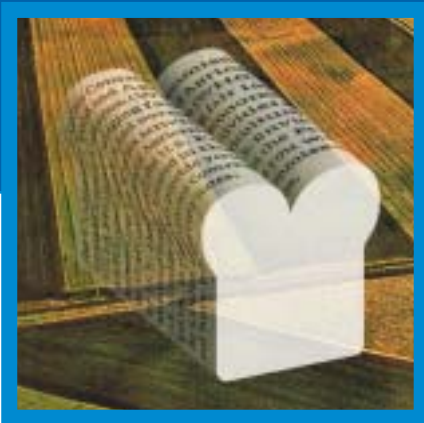

selveiligheid vergroot. Ook levert de Codex door het internationale harmonisatieproces een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de internationale levensmiddelenhandel. Zowel de gezondheids- als de handelsaspecten zijn voor Nederland van grote betekenis. Nederland is een belangrijke producent en importeur van levensmiddelen en grondstoffen en kan zo zijn bevolking beschermen tegen risico's. Daarnaast heeft ook de export baat bij wereldwijde afspraken.

Organisatie en werkwijze

De Codex bestaat uit een besluitvormend en

‘Nederland speelt zeer actieve rol binnen Codex’

een uitvoerend comité, respectievelijk de *Codex Alimentarius Commission* en het *Executive Committee*. Het besluitvormende comité vergadert één keer per jaar en het uitvoerende comité bespreekt twee keer per jaar alle managementkwesaties en organisatorische zaken. Verder telt de Codex een groot aantal gespecialiseerde comités die het echte werk uitvoeren: het ontwikkelen van normen en richtlijnen voor voedselproducten. Deze comités zijn ingedeeld in negen ‘horizontale’, elf ‘verticale’ en zes ‘regionale’ comités. De

bijeenkomsten is altijd in handen van een ‘gastland’. En dan is ook een aantal ad hoc ‘task forces’ (tijdelijke werkgroepen) actief op bijvoorbeeld het gebied van biotechnologie.

Nederland en de Codex

Nederland is sinds de oprichting lid van de Codex Alimentarius en speelt een zeer actieve rol binnen het orgaan. Gezien het belang van de Codex voor de levensmiddelensector en de landbouw, valt de verantwoordelijkheid voor de deelname in Nederland onder zowel het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit als het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Van de 14 comités waaraan Nederland op dit moment deelneemt, zijn de delegatieleiders en hun plaatsvervaarders afkomstig van één van

splitsen in een Additieven- en een Contaminanten-comité. Nederland wil het contaminanten-gedeelte blijven doen en het additievengedeelte afstoten en overdragen aan een ander land.

Een klein team, dat bestaat uit een coördinator, een communicatie-adviseur en een Codex Contact Point, coördineert de Codex-activiteiten van Nederland. Dit team is ondergebracht bij het ministerie van LNV. De Nederlandse regering stemt de opstelling en positiebepaling van Nederland op Codex-bijeenkomsten regelmatig af met maatschappelijke instellingen, consumentenorganisaties en het Nederlandse bedrijfsleven. Dit gebeurt onder meer in vooroverleggen die voorafgaand aan elke comitévergadering plaatsvinden. Tijdens deze overleggen kunnen de partijen hun standpunten over de diverse agendapunten met de overheid afstemmen, zodat de Nederlandse inbreng in een Codex-vergadering zo breed mogelijk wordt gedragen.

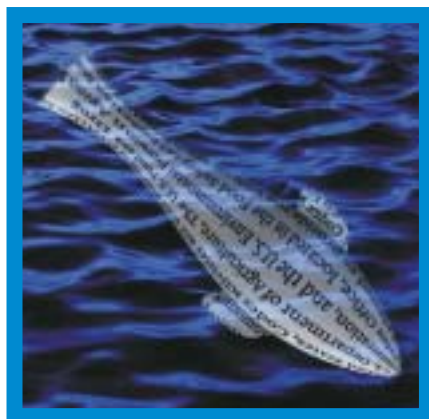
Grootschalige evaluatie

Sinds de oprichting van de Codex Alimentarius is de internationale handel van voedselproducten enorm gestegen. Ook het aantal partijen dat bij het werk van de Codex is betrokken, is stevig gegroeid. Om er zeker van te zijn dat de Codex ook in de toekomst de bescherming van consumenten en de bevordering van de eerlijkheid in handel, optimaal kan blijven volgen, is er in 2002 een grootschalige evaluatie van de Codexorganisatie gehouden. Deze evaluatie is in opdracht van de FAO en de WHO door een onafhankelijk evaluatieteam en een ‘expertpanel’ uitgevoerd. Doel van de evaluatie was, de behoeften en de input van onder meer voedselproducenten, handelaren, bedrijfsleven, wetgevinginstanties en consumenten ten aanzien van de Codex Alimentarius in kaart te brengen en te evalueren. Hierbij is gelet op de specifieke wensen van zowel de rijkere landen als de ontwikkelingslanden. Onderwerpen als de transparantie en de effectiviteit van het Codexproces, het functioneren van de technische en administratieve ondersteuning

‘Codex-standaarden belangrijkste norm voor de internationale handel’

horizontale comités beslaan de volgende aandachtsgebieden binnen het terrein van voedselveiligheid en handel: additieven en contaminanten, hygiëne, etikettering, analysemethoden en monsternamen, pesticidenresiduen, residuen van diergeneesmiddelen, import- en exportcertificering en inspectiesystemen, (dieet)voeding en algemene principes voor de interne werkwijze van de Codex. De verticale comités zijn productgericht. Ze werken internationale normen uit binnen hun eigen productcategorie, zoals vlees, melk en melkproducten of groente en fruit. De regionale comités houden zich voornamelijk bezig met regionale onderwerpen en problemen op het gebied van voedselveiligheid en handel. De zes comités zijn ingedeeld in Afrika, Azië, Europa, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, Noord-Amerika en de Zuid-West Pacific en het Midden-Oosten. De gespecialiseerde comités komen meestal ook één keer per jaar bij elkaar. De organisatie van deze

beide ministeries. Sinds de jaren zestig heeft Nederland het voorzitterschap op zich genomen van twee horizontale Codex-comités: het *Codex Committee on Food Additives and Contaminants* (CCFAC) en het *Codex Committee on Pesticide Residues* (CCPR). Gezien de grote werklust heeft de Codex Alimentarius Commission besloten de CCFAC na 2006 op te

Vernieuwde website

Sinds juni van dit jaar is de vernieuwde website van het Nederlandse Codex Alimentarius secretariaat in de lucht. De website is in beheer van het Ministerie van LNV, directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid, waar ook het Nederlandse secretariaat van de Codex is gevestigd. Behalve een nieuw uiterlijk, heeft de site ook een verbeterde functionaliteit gekregen en zijn de teksten aangepast en afgestemd op de nieuwste ontwikkelingen binnen de Codex van de afgelopen jaren.

De belangrijkste vernieuwingen op een rij:

- Zoeken op trefwoorden met een **zoekfunctie**
- Direct abonneren op de **@-nieuwsbrief**
- Verbeterde menu-indeling, directe toegang tot lijst met **Normen en Richtlijnen**
- Altijd actuele informatie over **Codex vergaderingen en agenda's** en directe toegang tot actuele **Comité-verslagen**

Neem een kijkje op de vernieuwde site www.codexalimentarius.nl en abonneer u meteen op de @-nieuwsbrief.

‘Trust Fund laat ontwikkelingslanden participeren’

van de Codex, de ondersteuning van ontwikkelingslanden via de Codex en vele andere zaken zijn hierbij aan bod gekomen. Eind 2003 zijn de uitkomsten gepubliceerd. Aanbevelingen waren onder meer het verhogen van de snelheid van het ontwikkelen van standaarden, het nog beter stimuleren van de betrokkenheid van ontwikkelingslanden en het analyseren en updaten van de structuur en het mandaat van alle comités.

Trust Fund

Veel ontwikkelingslanden zijn wel lid van de Codex, maar kunnen vanwege onvoldoende financiële middelen of technische *know how* vaak onvoldoende participeren in de Codex-vergaderingen. Om deze landen een gelijke kans te geven bij het ontwikkelen van de internationale Codex-normen, heeft de organisatie in 2003 een speciaal *Trust Fund* opgericht. Hieruit worden onder andere de reis- en verblijfskosten van deelnemers uit ontwikkelingslanden betaald. In 2004 bezochten 83 delegatieleden uit 75 landen 14 Codex-vergaderingen met steun van het *Trust Fund*. In 2005 zal dit aantal naar verwachting toenemen tot 250 leden uit 90 landen. Daarnaast

ontwikkelden de FAO en de WHO diverse *capacitybuilding*-projecten en projecten voor technische assistentie waarvoor landen in aanmerking kunnen komen om zo op technisch en wetenschappelijk niveau te kunnen mee draaien in de Codex-organisatie.

Sandra Heumer

Beleidsmedewerker Cluster Internationaal, directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid, LNV

Link bekeken www.cbi.nl

De Engelstalige site van het Centrum tot Bevordering van de Import uit ontwikkelingslanden (CBI), www.cbi.nl, biedt de exporteur informatie over de EU als geheel, over specifieke EU-landen en over andere (deel)markten. Er is marktinformatie beschikbaar over vele specifieke producten, van levensmiddelen tot kleding en van bloemen en planten tot speelgoed. Er wordt onder meer beschreven hoe de markt van een bepaald product er uitziet, wat de belangrijkste wetgeving is en welke belangrijke handelaren/importeurs een rol spelen. Ook is er aandacht voor non-

tarifaire handelsbarrières, trainingprogramma's, workshops, tentoonstellingen en *company matching*. Bezoekers kunnen op de site virtueel discussiëren over een bepaald onderwerp. Via de *search key* kan worden doorgelinkt naar sites in vele landen. In feite is de site een grote, wereldwijde handelsbevorderende database.

Langskomen in Rotterdam kan ook. Het CBI is gevestigd aan het Beursplein 37 (5de verdieping). Er is een groot documentatiecentrum met veel informatie, waar u terecht kunt voor een persoonlijk advies.

